

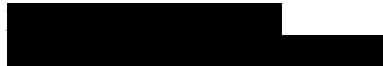
Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Kształcenia Ogólnego

DKO-WEK.053.12.2025.MR

Warszawa, 14 lipca 2025 r.

Pan

Szanowny Panie,

w związku z Pana petycją z 23 kwietnia 2025 r. w sprawie wyeliminowania z arkuszy egzaminu maturalnego zadań, których poprawne rozwiązanie wymaga rozróżniania barw, oraz dostosowania materiałów egzaminacyjnych do potrzeb osób z wrodzonymi zaburzeniami rozpoznawania barw (CVD), uprzejmie informuję, że zasady przeprowadzania egzaminów zewnętrznych regulują przepisy ustawy *o systemie oświaty*¹ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. *w sprawie egzaminu maturalnego*².

Podstawą przeprowadzania tego egzaminu są wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego z 2018 r.³ Egzamin maturalny sprawdza, w jakim stopniu absolwent spełnia te wymagania⁴. Funkcjonujące od lat rozwiązania umożliwiają wsparcie dla uczniów oraz absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność oraz osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Zgodnie z art. 44zrr ust. 1 *ustawy o systemie oświaty* uczniowie oraz absolwenci posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność – w tym np. osoby z zaburzeniem widzenia barw – mogą przystąpić do egzaminu maturalnego w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju niepełnosprawności, na podstawie tego orzeczenia. Dostosowanie formy ww. egzaminów⁵ polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy egzaminacyjnych dostosowanych do rodzaju niepełnosprawności ucznia lub absolwenta. Zakres możliwych dostosowań warunków przeprowadzania ww. egzaminów określa art. 44zrr ust. 10 *ustawy o systemie oświaty*. Przewiduje on m.in. zapewnienie obecności i pomocy w czasie egzaminu specjalisty z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności.

¹ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.) – dalej: *ustawa o systemie oświaty*.

² j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. *w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia* (Dz. U. poz. 467, z późn. zm.).

⁴ Art. 44zrd ust. 2 *ustawy o systemie oświaty*.

⁵ O którym mowa w art. 44zrr ust. 8 *ustawy o systemie oświaty*.

Szczegółowe informacje dotyczące możliwych sposobów dostosowania⁶ form i warunków przeprowadzania egzaminów zewnętrznych są zawarte w publikowanym corocznie⁷ *Komunikacie dyrektora CKE*⁸. Komunikat taki jest ogłaszany do 20 sierpnia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym dany egzamin jest przeprowadzany. Szczegółowe informacje w zakresie egzaminu maturalnego dotyczące zdających słabowidzących (i niewidomych) są dostępne dla egzaminu maturalnego w tym *Komunikacie* w Tabeli 1.20. *Zdający z zaburzeniem widzenia barw.*

Ponadto w szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych dyrektor szkoły, na wniosek rady pedagogicznej, może wystąpić do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z wnioskiem o wyrażenie zgody na przystąpienie absolwenta do egzaminu maturalnego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych⁹, nieuwjętych w komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej¹⁰.

Dlatego też każdy zdający może zgłosić z każdego przedmiotu egzaminacyjnego potrzebę przygotowania arkusza dostosowanego dla osób z daltonizmem i Centralna Komisja Egzaminacyjna taki arkusz przygotowuje. Zgodnie bowiem z przepisami *ustawy o systemie oświaty*¹¹ przygotowywanie i ustalanie materiałów egzaminacyjnych, w szczególności zadań i arkuszy egzaminacyjnych do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych należy do zadań Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Komunikat dyrektora CKE o dostosowaniach nie jest w stanie objąć wszystkich dostosowań warunków i formy, które mogą wystąpić w danym roku, dlatego też istnieje możliwość porozumienia między dyrektorem szkoły a dyrektorem danej okręgowej komisji egzaminacyjnej w sprawie dostosowań nieuwjętych w niniejszym *Komunikacie* (np. pkt 10, 14). Zgodnie z pkt. 25 *Komunikatu* dyrektor szkoły zamawia arkusze w dostosowanych formach. Jeżeli np. istnieje konieczność przygotowania arkusza z inną niż wskazana w *Komunikacie* czcionka, dyrektor szkoły może wystąpić z wnioskiem o przygotowanie arkusza z uwzględnieniem odpowiedniej czcionki w ramach porozumienia z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej.

Uczniowie z daltonizmem są osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a zatem mogą skorzystać z dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, np. o specyficznych trudnościach w uczeniu się¹².

Od kilku lat Centralna Komisja Egzaminacyjna przygotowuje także dostosowania arkuszy egzaminacyjnych dla osób z daltonizmem. W latach 2019-2021 takie arkusze były

⁶ Zgodnie z art. 44zrr *ustawy o systemie oświaty*.

⁷ Zgodnie z art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie *ustawy o systemie oświaty*.

⁸ Dostępnym pod adresem: www.cke.edu.pl. Np. *Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2023 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2024/2025* (https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/komunikaty/2025/20240820%20EM_25%20Komunikat%20o%20dostosowaniach%20w_FIN.pdf)

⁹ Zgodnie z art. 44zrr ust. 17 *ustawy o systemie oświaty*.

¹⁰ O którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie *ustawy o systemie oświaty*.

¹¹ Art. 9a ust. 2 pkt 1 *ustawy o systemie oświaty*.

¹² Art. 4 pkt 33 *ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.).

przygotowywane z geografii, w roku 2022 – z *geografii, wiedzy o społeczeństwie, historii, języka polskiego i matematyki*.

Centralna Komisja Egzaminacyjna przywiązuje ogromną wagę do zapewnienia zdającym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym zdającym z niepełnosprawnościami, form arkuszy egzaminacyjnych oraz warunków przeprowadzania egzaminów dostosowanych do potrzeb tych osób.

Zgodnie z informacjami otrzymanymi od dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, kierował Pan już wcześniej pisma dotyczące przedmiotowej kwestii, zarówno do okręgowych komisji egzaminacyjnych, jak i do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Otrzymał Pan odpowiedź m.in. od OKE w Krakowie oraz od Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (trzykrotnie, tj. 23 kwietnia 2025 r., 3 czerwca 2025 r. oraz 30 czerwca 2025 r.). W każdej odpowiedzi wskazywano Panu niezasadność przytaczanych przez Pana argumentów.

W piśmie z 3 czerwca 2025 r. wskazano, że nie ma podstaw do uwzględnienia Pana wniosku – m.in. usunięcia z arkusza egzaminacyjnego z *biologii* na poziomie rozszerzonym zadania, którego wykonanie – Pana zdaniem – wymaga rozróżniania barw. Wyjaśniono również, że od roku szkolnego 2022/2023 w komunikatach dyrektora CKE w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania poszczególnych egzaminów określona została odrębna forma arkusza egzaminacyjnego dla zdających z zaburzeniem widzenia barw, która może zostać przyznana – odpowiednio przez radę pedagogiczną lub przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego – każdemu zdającemu na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza¹³. Oznacza to, że od trzech lat nie ma, a zatem również w tym roku nie było, najmniejszego zagrożenia, aby zdający, który nie rozróżnia barw, nie mógł rozwiązać zadania egzaminacyjnego ze względu na powyższe schorzenie.

W przypadku arkusza egzaminu maturalnego z *biologii* na poziomie rozszerzonym, wykorzystanego do przeprowadzenia egzaminu z tego przedmiotu w terminie głównym (w maju) w 2025 r., zadanie 2, które Pan przywołał w swoim wniosku, miało inną postać w arkuszu MBIP-R0-100-2505, przeznaczonym dla zdających bez dysfunkcji, oraz inną postać w arkuszu MBIP- R0-K00-2505, przeznaczonym dla zdających z zaburzeniem widzenia barw.

Zwracam uwagę, że w arkuszu MBIP-R0-K00-2505 zdający z zaburzeniem widzenia barw nie byli zobligowani do analizowania mikrofotografii niewybarwionych tkanek roślinnych z widocznymi plastydami.

Zminimalizowanie ograniczeń wynikających m.in. z danego typu schorzenia stanowi jeden z możliwych sposobów dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu do potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych zdających. Każda osoba, która dostarczyła do szkoły stosowne zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza, stanowiące o tym, że cierpi na zaburzenie widzenia barw, od 2023 r. może skorzystać z arkusza egzaminacyjnego dostosowanego do jej potrzeb. Fakt, że arkusze takie są opracowywane,

¹³http://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/komunikaty/2025/20250205%20EM_25%20Komunikat%20o%20dostosowaniach%202025%20AKT_0225.pdf

potwierdza, że CKE dokłada wszelkich starań, aby określone w art. 32 Konstytucji RP prawo do równego traktowania przez władze publiczne zostało zachowane.

W przesłanym Panu piśmie CKE wskazała także, że za nietrafiony należy uznać argument dotyczący tego, że osoba z zaburzeniem widzenia barw „nie wie o swoim zaburzeniu [przed maturą], więc nie może skutecznie ubiegać się o dostosowanie arkusza”. Każdy zdający może, po pierwsze, dowiedzieć się, że taki arkusz jest opracowywany, z informacji powszechnie dostępnych na stronie internetowej CKE¹⁴, m.in. otwierając odpowiedź na pytanie: *Czy osoby ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawne, mogą przystąpić do egzaminu maturalnego, który będzie dostosowany do ich potrzeb oraz możliwości?* Po drugie zaś, zgodnie z art. 44z ust. 5 pkt 1 *ustawy o systemie oświaty* przewodniczący zespołu egzaminacyjnego organizuje i nadzoruje przebieg w danej szkole egzaminu maturalnego, w tym informuje uczniów albo absolwentów, którzy zamierzają przystąpić do egzaminu maturalnego, o egzaminie maturalnym. Dodatkowo w *Informacji o sposobie organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego*¹⁵ wskazane jest (pkt 3.11.14), że „dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel jest zobowiązany do zapoznania uczniów, a w przypadku niepełnoletnich uczniów – ich rodziców, z możliwymi dostosowaniami warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego nie później niż do 27 września 2024 r.” Oznacza to, że do końca września wszyscy uczniowie ostatniej klasy szkoły ponadpodstawowej, a w przypadku uczniów niepełnoletnich – ich rodzice, musieli zostać poinformowani o przysługujących im prawach w zakresie dostosowania warunków i form przeprowadzania tego egzaminu. Po trzecie, CKE opracowuje arkusze testów diagnostycznych, które udostępnia szkołom i zdającym. W 2024 r. arkusze takie zostały przygotowane i udostępnione zarówno na każdym poziomie egzaminacyjnym, z każdego przedmiotu, również w formach dostosowanych, w tym dla zdających z zaburzeniem widzenia barw¹⁶. Każda osoba, która rozważa przystąpienie do egzaminu maturalnego z danego przedmiotu (arkusze testu diagnostycznego zostały udostępnione na około 2 miesiące przed upływem terminu złożenia deklaracji przystąpienia do egzaminu), miała zatem szansę na zapoznanie się z kształtem arkusza egzaminacyjnego, w tym z arkuszem dla zdających z zaburzeniem widzenia barw.

Ponadto informuję, że wszystkie wyżej przytoczone informacje dotyczą zarówno egzaminu maturalnego w Formule 2023, jak i egzaminu maturalnego w Formule 2015. W przypadku zgłoszenia przez szkołę konieczności przygotowania arkusza z danego przedmiotu dla absolwenta z lat ubiegłych, cierpiącego na zaburzenie widzenia barw, stosowny arkusz jest przygotowywany i przekazywany zdającemu podczas egzaminu.

Z poważaniem

Małgorzata Szybalska
Dyrektor
/ – podpisano cyfrowo/

¹⁴ <https://cke.gov.pl/egzamin-maturalny/egzamin-maturalny-w-formule-2023/o-egzaminie/>

¹⁵ http://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/komunikaty/2025/20250205%20EM%202025%20Informacja%20AKT_0225.pdf

¹⁶ http://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2015/Probny/2024/Biologia/MBIP-R0-K00-A-2412-arkusz.pdf